

สภาวะอากาศในประเทศไทยปี 2547

ในช่วงต้นปีระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ประเทศไทยอยู่ในช่วงฤดูหนาว บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมเป็นระยะๆ ส่งผลให้มีอากาศหนาวเย็นโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีอากาศหนาวจัดหลายพื้นที่ทางตอนบนของภาครวมถึงบริเวณเทือกเขาและยอดดอย อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งประเทศในช่วงต้นปีอยู่ประมาณ 25°C. ซึ่งสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อยในเดือนมกราคม สำหรับอุณหภูมิต่ำที่สุดบนพื้นราบในช่วงต้นปีวัดได้ 7.2°C. ที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ส่วนอุณหภูมิต่ำที่สุดบนยอดดอยวัดได้ -2.0°C. ที่ดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 17 มกราคม นอกจากนี้ในช่วงเดือนมกราคม บริเวณประเทศไทยตอนบนยังมีรายงานฝนหลายพื้นที่ จากอิทธิพลของลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฝนเล็กน้อยถึงปานกลาง แต่มีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าปกติ กับมีรายงานวาตภัยที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ 12 มกราคมและลูกเห็บตกบริเวณจังหวัดเชียงรายในช่วงวันที่ 12-13 มกราคม เมื่อเข้าสู่เดือนมีนาคมหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนเริ่มปกคลุมประเทศไทยตอนบน ส่งผลให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีอากาศร้อนเกือบทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ยของประเทศไทยสูงขึ้นอยู่ประมาณ 28-30°C. ซึ่งสูงกว่าค่าปกติประมาณ 0.6°C. โดยอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ 43.5°C. ในเดือนเมษายน ที่อำเภอเมือง จังหวัดตาก เมื่อวันที่ 25 นอกจากนี้เริ่มมีฝนฟ้าคะนอง จากอิทธิพลของแนวพัดสอบของลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน แต่ปริมาณฝนมีไม่มากนักโดยมีฝนเป็นระยะๆ กับมีลมกระโชกแรงและลูกเห็บตกหลายพื้นที่ในประเทศไทยตอนบน จนถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคมจึงเข้าสู่ฤดูฝน และปริมาณฝนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

ฤดูฝนปี 2547 เริ่มต้นตามปกติคือประมาณกลางเดือนพฤษภาคม โดยมีฝนตกต่อเนื่องเป็นช่วงๆ และมีรายงานน้ำท่วมฉับพลันกับน้ำป่าไหลหลากบางพื้นที่ในภาคเหนือ กับมีโคลนถล่มบริเวณอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตากจากอิทธิพลของพายุไซโคลน 02B ในอ่าวเบงกอลที่เคลื่อนตัวขึ้นฝั่งประเทศพม่าเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม และสลายตัวไปบริเวณตอนบนของประเทศพม่าทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งปริมาณฝนที่ตกในเดือนนี้สูงกว่าค่าปกติในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นในเดือนมิถุนายนประเทศไทยมีฝนชุกหนาแน่นเกือบตลอดเดือน เนื่องจากพายุไต้ฝุ่น “จันทู” ในทะเลจีนใต้ตอนกลางเคลื่อนตัวขึ้นฝั่งประเทศเวียดนามตอนกลางและได้อ่อนกำลังลงเป็นพายุโซนร้อนก่อนเคลื่อนตัวผ่านประเทศลาวตอนใต้ เข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยบริเวณจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พร้อมกับอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันก่อนเคลื่อนตัวผ่านในแนวจังหวัดยโสธร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองคายและเข้าสู่ประเทศลาวตอนบนก่อนสลายตัวในวันที่ 16 อิทธิพลของพายุลูกนี้ทำให้อุณหภูมิอากาศต่ำที่พัดผ่านภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยมีกำลังแรงขึ้น โดยในช่วงนี้ปริมาณฝนสูงสุดใน 24 ชั่วโมงวัดได้ 265.0 มิลลิเมตร ที่อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน ซึ่งเป็นปริมาณฝนใน 24 ชั่วโมงที่สูงที่สุดของประเทศไทยในปี นี้ นอกจากนั้นปริมาณฝนเดือนนี้ยังสูงกว่าค่าปกติในเกือบทุกภาค โดยเฉลี่ยทั้งประเทศสูงกว่าค่าปกติประมาณ 21% เมื่อเข้าสู่เดือนกรกฎาคมทั้งปริมาณและการกระจายของฝนยังคงหนาแน่นโดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ฝั่งตะวันตก โดยมีรายงานน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากหลายพื้นที่ส่วนมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้ปริมาณฝนหลายพื้นที่ในเดือนนี้สูงกว่าค่าปกติต่อเนื่องจากเดือนมิถุนายน จากนั้นในเดือนสิงหาคมฝนยังคง

หนาแน่นในช่วงครึ่งแรกของเดือนกับช่วงปลายเดือน แต่ปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติในทุกภาค ส่วนเดือนกันยายนประเทศไทยมีฝนตกชุกส่วนมากในระยะต้นและกลางเดือน และมีรายงานน้ำท่วมหลายพื้นที่ในบริเวณประเทศไทยตอนบนกับมีดินถล่มที่จังหวัดเชียงรายและแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามในช่วงปลายเดือนฝนลดลงเกือบทั่วไปโดยเฉพาะในบริเวณประเทศไทยตอนบน ส่งผลให้ปริมาณฝนรวมในเดือนนี้ต่ำกว่าค่าปกติในเกือบทุกภาคของประเทศเช่นเดียวกับเดือนสิงหาคม เว้นแต่ภาคเหนือและภาคใต้ฝั่งตะวันออกที่มีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าปกติ สำหรับเดือนตุลาคมพื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศไทยตอนบนยังคงมีฝนน้อยต่อเนื่องจากปลายเดือนที่แล้วและปริมาณฝนรวมส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50 มิลลิเมตร โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือแทบไม่มีรายงานฝนตกเกือบตลอดเดือน ส่งผลให้เดือนนี้มีรายงานฝนแล้งหลายพื้นที่ในประเทศไทยตอนบน ส่วนภาคใต้อย่างคงมีรายงานฝนตกชุกส่วนมากในช่วงครึ่งแรกของเดือนและมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อยทางฝั่งตะวันตกของภาค

จากนั้นในเดือนพฤศจิกายนยังคงมีฝนน้อยต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีพายุดีเปรสชัน “หมุยฟ้า” ซึ่งอ่อนกำลังลงจากใต้ฝุ่นและพายุไซร่อน เคลื่อนตัวผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้บริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายนและส่งผลให้มีฝนตกบริเวณประเทศไทยตอนบนในช่วงวันที่ 25-26 ก็ตาม แต่ปริมาณฝนรวมยังคงต่ำกว่าค่าปกติ ซึ่งทำให้หลายพื้นที่มีฝนต่ำกว่าค่าปกติต่อเนื่องตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน เมื่อเข้าสู่เดือนธันวาคมบริเวณประเทศไทยตอนบนไม่มีรายงานฝนตกเกือบตลอดเดือน แต่หลายพื้นที่ในภาคใต้อย่างคงมีรายงานฝนและปริมาณฝนเฉลี่ยส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าปกติ อย่างไรก็ตามมีรายงานฝนตกหนักน้ำท่วมฉับพลันและโคลนถล่มที่ จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม และมีรายงานน้ำท่วมที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและนราธิวาส เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม โดยมีรายงานความเสียหายใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมมีกำลังแรงขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปีนี้ประเทศไทยมีฝนดีในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม จากนั้นฝนเริ่มน้อยลงและหมดเร็วกว่าปกติ ทำให้ปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งประเทศต่ำกว่าค่าปกติประมาณ 9% และจากการที่ฝนหมดเร็วกว่าปกติในช่วงปลายฤดูฝนตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคมนั้น ส่งผลให้มีรายงานฝนแล้งหลายพื้นที่ในประเทศไทยตอนบน ถึงแม้ปีนี้จะไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย 2 ลูก แต่ส่งผลกับปริมาณฝนเฉพาะในช่วงที่พายุเคลื่อนเข้ามาในเดือนมิถุนายนและพฤศจิกายนเท่านั้น ประกอบกับปีนี้ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านประเทศไทยตอนบนในช่วงเดือนกันยายนและตุลาคม ส่วนใหญ่มีกำลังอ่อนและปรากฏไม่ชัดเจน โดยเลื่อนลงไปพัดผ่านภาคใต้ตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคมและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยมีกำลังอ่อนเกือบตลอดช่วง ประกอบกับไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านเข้าสู่ประเทศไทยตอนบนในช่วงเดือนกันยายนและตุลาคมเลย นอกจากนั้นจำนวนพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้ามาในทะเลจีนใต้ บริเวณอ่าวตังเกี๋ย หรือเคลื่อนเข้ามาสลายตัวบริเวณใกล้เคียงประเทศไทยมีจำนวนน้อยกว่าหลายปีที่ผ่านมา

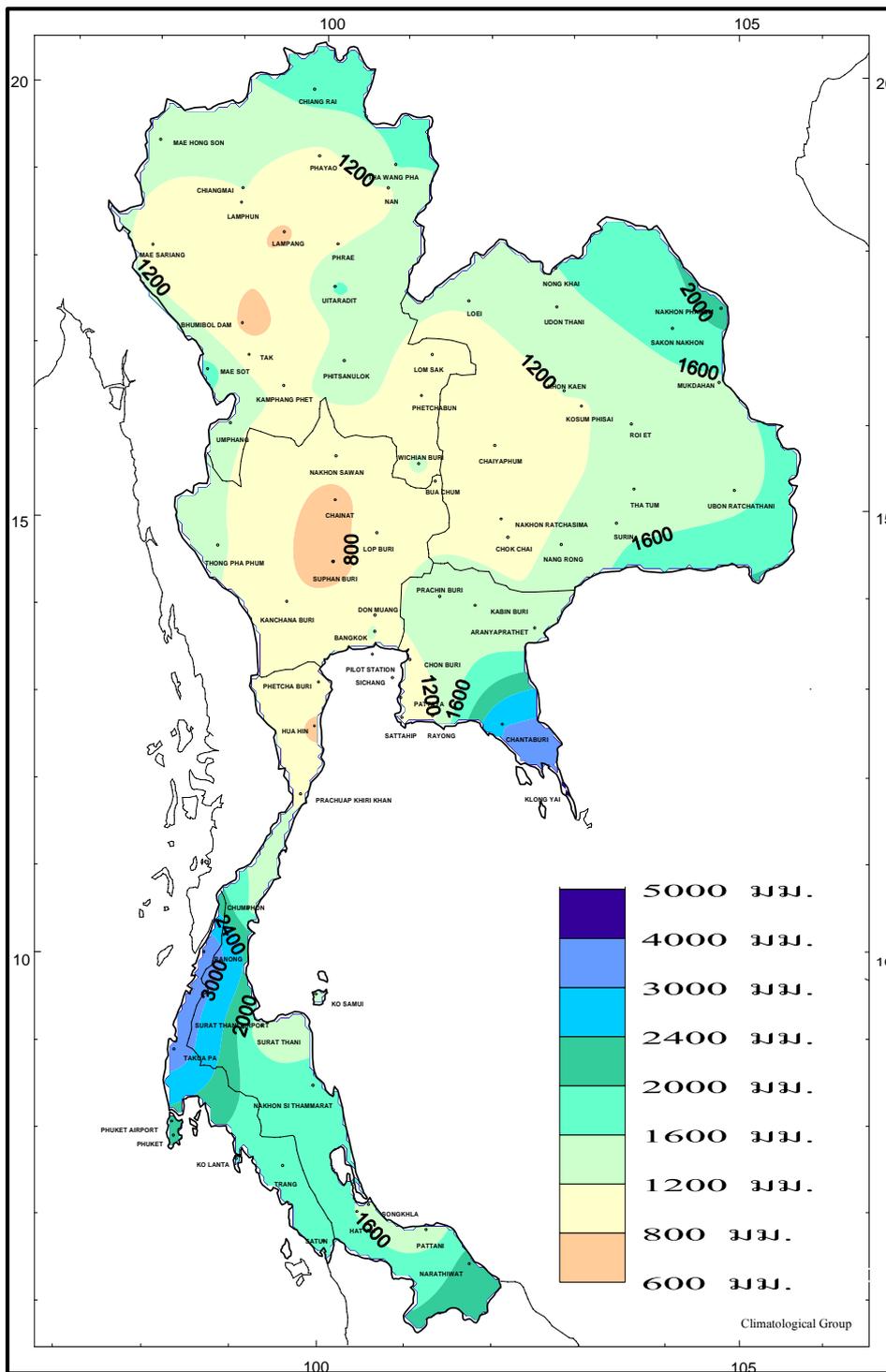
ในปี นี้ นอกจากประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้งดังกล่าวแล้ว ในช่วงปลายเดือนธันวาคมได้เกิดแผ่นดินไหวขนาด 9.0 ริกเตอร์ ในมหาสมุทรอินเดียบริเวณด้านตะวันตกของห้วงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย หรือที่ละติจูด 3.316 องศาเหนือ ลองจิจูด 95.854 องศาตะวันออก เมื่อเวลา 07.58 น. ของวันที่ 26 ธันวาคม ส่งผลให้เกิดสึนามิ (Tsunami) ซึ่งเป็นคลื่นขนาดใหญ่ถล่มชายฝั่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้และด้านตะวันออกของทวีปแอฟริกา เกิดความเสียหายมหาศาลในบริเวณชายฝั่งและพื้นที่บริเวณใกล้เคียง รวมถึงเกาะต่างๆในมหาสมุทรอินเดีย มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 200,000 ราย สำหรับประเทศไทยนั้น ได้รับผลกระทบใน 6 จังหวัดของภาคใต้ฝั่งตะวันตกบริเวณ

จังหวัดสตูล ตรัง กระบี่ ภูเก็ต พังงา และระนอง พื้นที่ชายฝั่งและหมู่เกาะต่างๆ ในทะเลอันดามันรวมทั้งบ้านเรือนราษฎรที่อยู่ใกล้ชายฝั่งได้รับความเสียหายอย่างหนัก มีประชาชนและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเสียชีวิตกว่า 5,000 ราย มูลค่าความเสียหายนับหมื่นล้านบาท โดยเฉพาะจังหวัดพังงา กระบี่และภูเก็ต เป็นพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายมากที่สุด ซึ่งภัยธรรมชาติครั้งนี้ นับเป็นมหันตภัยครั้งแรกที่เกิดจากสึนามิ นับจากที่เคยมีการบันทึกเป็นประวัติศาสตร์ภัยธรรมชาติของประเทศไทย

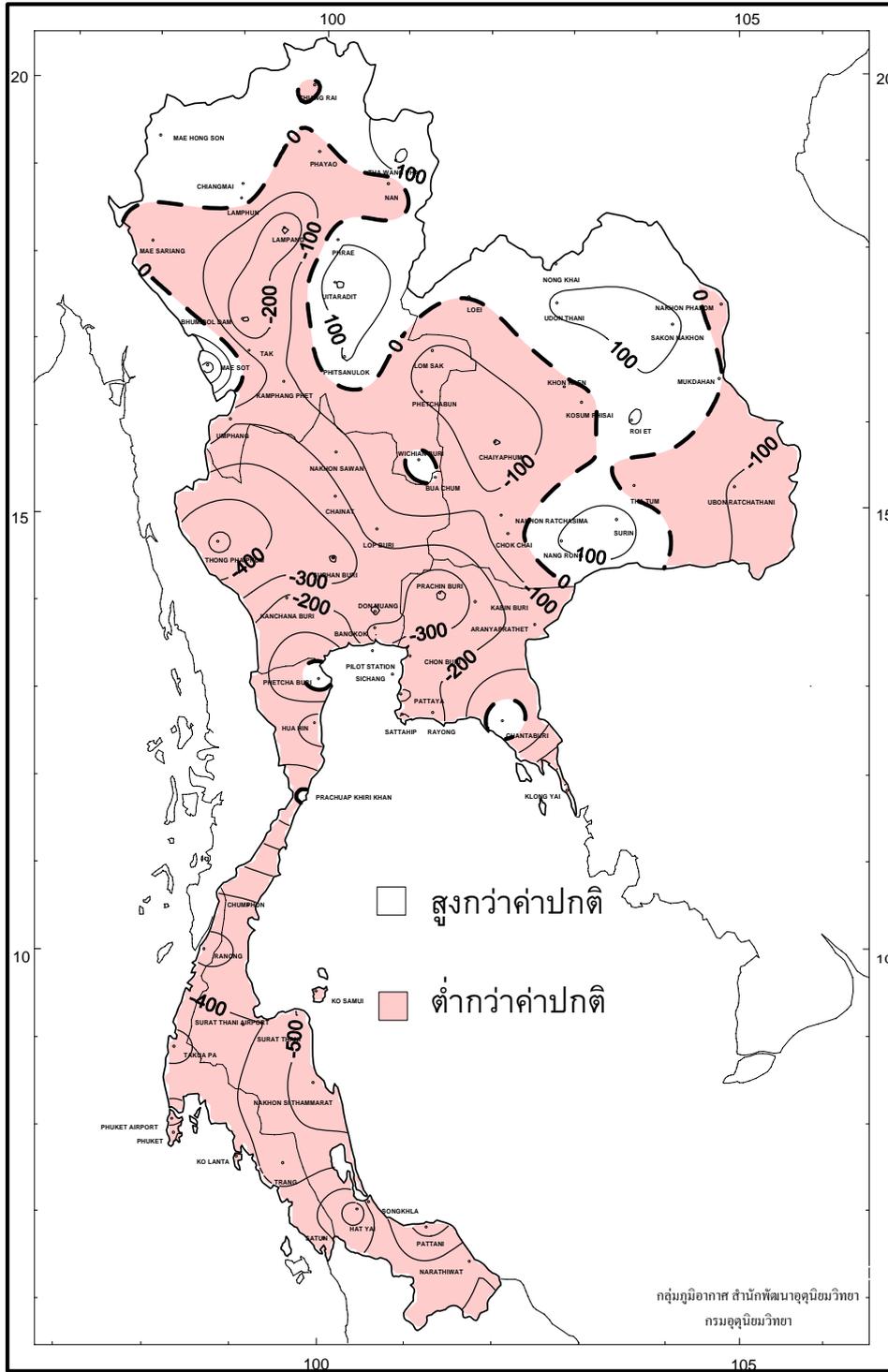
- หมายเหตุ
1. สึนามิ (Tsunami) เป็นคำในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง Harbor Wave หรือ คลื่นท่าเรือ
 2. ข้อมูลปริมาณฝน อุณหภูมิและภัยธรรมชาติ เป็นรายงานเบื้องต้น

กลุ่มภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
25 มกราคม 2548

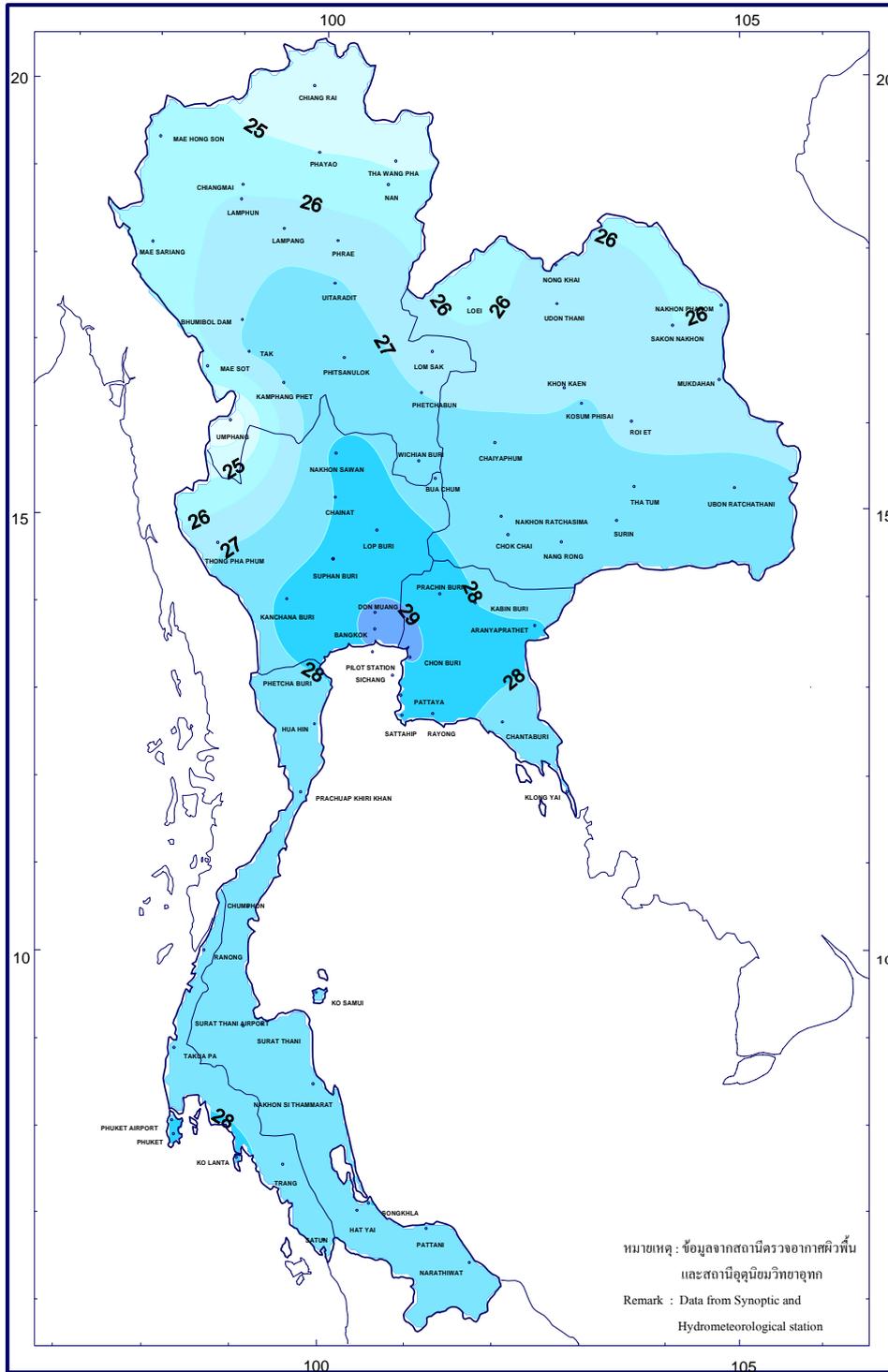
ปริมาณฝนรวม (มม.) ปี 2547

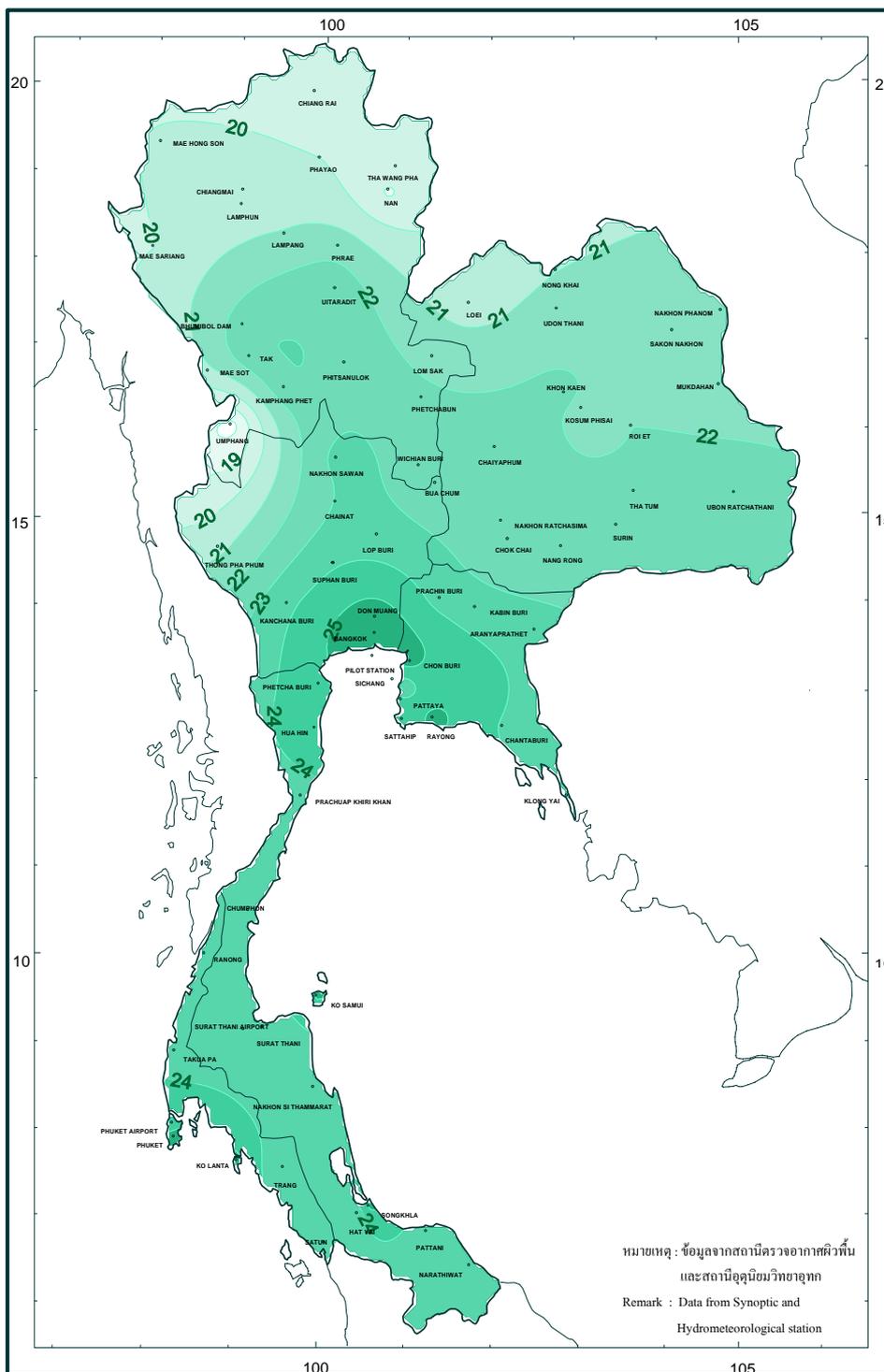
ปริมาณฝนรวม ปี 2547 ที่ต่างจากค่าปกติ (มม.)

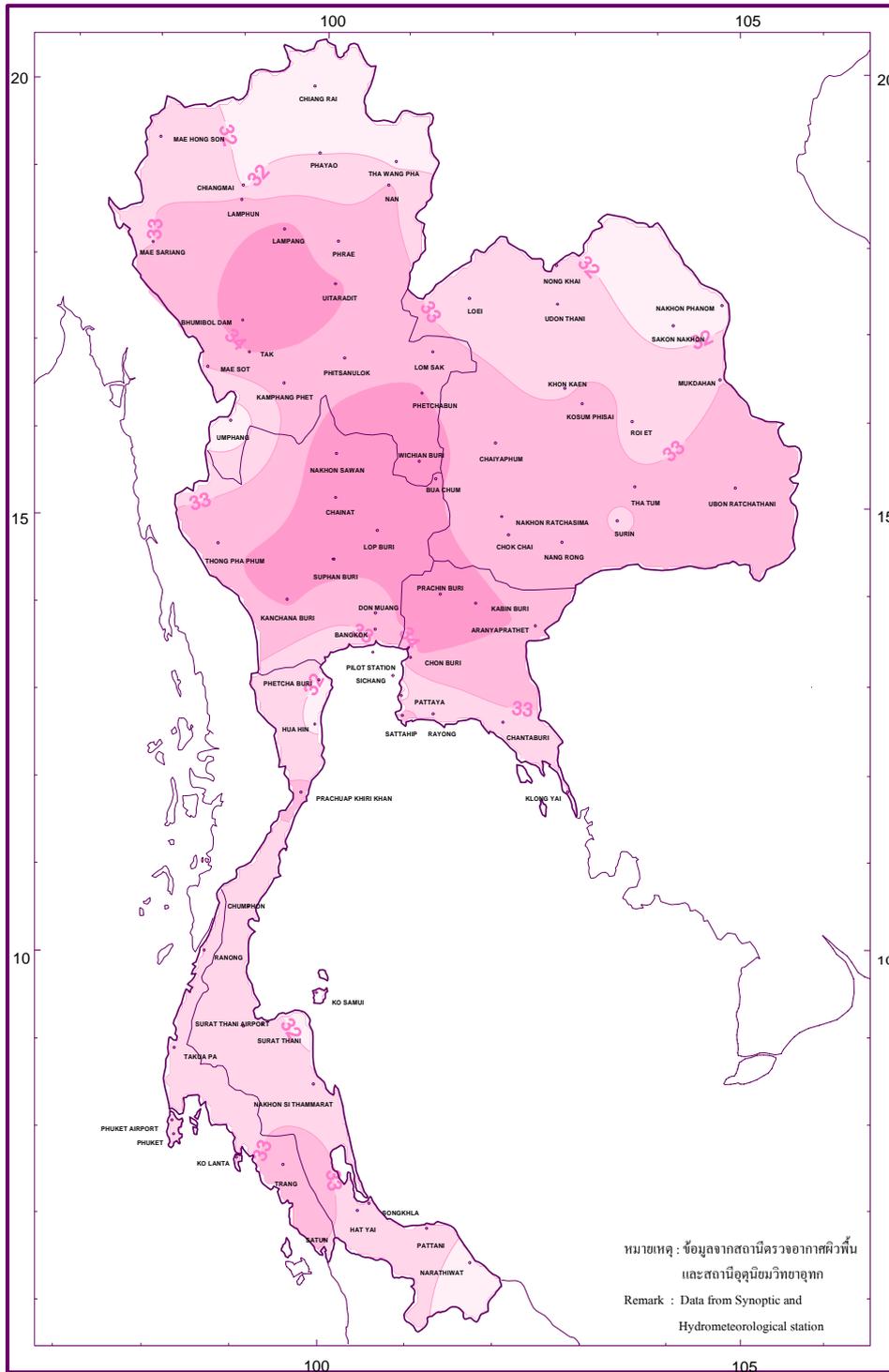
อุณหภูมิเฉลี่ย (°ซ.) ปี 2547

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย (°ซ.) ปี 2547

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย (°ซ.) ปี 2547

Decile range of annual rainfall in 2004

